

TUKES
TURVATEKNIIKAN KESKUS

TIEDOTE

Julkaistavissa 24.5.2005

KULUTTAJAT VARSIN VASTUULLISIA SÄHKÖLAITTEIDEN KÄYTÖSSÄ

Turvatekniikan keskus ja Kuluttajatutkimuskeskus ovat tutkineet sähköturvallisuuteen liittyviä käsityksiä ja asenteita sekä laitteiden käyttötapoja kuluttajien keskuudessa. Tutkimuksen perusteella suomalaiset käyttävät sähkölaitteita pääasiassa turvallisesti ja ovat myös asenteissaan turvallisuusmyönteisiä. Miehet ottavat kuitenkin sähkölaitteiden kanssa jonkin verran enemmän turhia riskejä kuin naiset.

Sähkölaitteiden käyttöohjeisiin suomalaiset tutustuvat melko sääntillisesti, sillä useampi kuin kolme neljästä ilmoittaa lukevansa aina tai usein uuden sähkölaitteen käyttöohjeet ennen laitteen käyttöä. Varsin positiivisia tuloksia tutkimus antaa myös kuluttajien tiedoista ja toimintatavoista. Selvä enemmistö kertoo noudattavansa sähköturvallisuuden perussääntöjä: esimerkiksi tarkistamalla kotoa poistuessaan, että sähkölaitteet ovat poissa päältä, irrottamalla kylpyhuoneen sähkölaitteen verkosta kylvyn tai suihkun ajaksi sekä käyttämällä ulkona vain ulkokäyttöön sopivia laitteita. Tulokset ovat myös hieman parantuneet edellisestä, vuonna 2001 tehdystä mittauksesta.

Miesten toiminta sähkölaitteiden kanssa altistaa heidät yleisesti ottaen naisia enemmän vaaroille. Miehet esimerkiksi korjailevat viallisia sähkölaitteita ja kertovat myös saaneensa sähköiskuja naisia useammin. He myös lukevat käyttöohjeita harvemmin kuin naiset. Miehet myös käyttävät useammin sisäkäyttöön tarkoitettuja laitteita ulkona sekä paikkaavat useammin sähköjohtoja teipillä tai eristysnauhalla.

Tutkimuksen mukaan turvallisuus ei ole kovin merkittävä tekijä uuden sähkölaitteen valinnassa, vaan esimerkiksi hinta ja käyttöominaisuudet vaikuttavat ostopäätökseen selvästi vahvemmin. Toisaalta kuluttajat pitävät Suomessa myytäviä sähkölaitteita yleensä turvallisina.

Sähkövaaroista pelätään eniten sähkölaitteen aiheuttamaa tulipaloa. Televisiota pidetään vaarallisimpana kodin sähkölaitteena ja liettä toiseksi vaarallisimpana. Todellisuudessa liedet aiheuttavat selvästi eniten sähkölaitepaloja ja ovat siten kaikkein vaarallisimpia laitteita. Kodin turvallisuusvälineistä palovaroitin löytyy lähes jokaisesta taloudesta, ensiapulaukku yli puolesta talouksista, sammutuspeite neljästä kymmenestä ja käsisammutin joka kolmannesta taloudesta.

Kuluttajien turvallisuuskäytäntöjä mittaava tutkimus toteutettiin 2004 kirjekyselynä ja siihen osallistui 1208 vastaajaa. Kysely on osa tutkimuskokonaisuutta, jossa selvitettiin myös nestekaasulaitteiden ja ilotulitteiden käyttöön liittyviä asenteita ja turvallisuustietoja. Tutkimuksen toteutti TUKESin toimeksiannosta Kuluttajatutkimuskeskus ja rahoittajina olivat myös kauppa- ja teollisuusministeriö sekä Sähköturvallisuuden edistämiskeskus ry. Vastaava tutkimus toteutettiin edellisen kerran vuonna 2001.

Lisätietoja: Mika Saastamoinen, Kuluttajatutkimuskeskus, puh. (09) 7726 7762
Kirsi Levä, Turvatekniikan keskus, puh. (09) 616 7412

Liitteet Liite 1: Sähkölaitteiden turvallisuutta koskevia asenteita (taulukko)
Liite 2: Sähkölaitteiden turvallisuutta koskevia toimintatapoja (taulukko)

Tutkimusraportti kokonaisuudessaan tämän tiedotteen liitteenä Internetissä www.tukes.fi

SÄHKÖLAITTEIDEN TURVALLISUUTTA KOSKEVIA ASEENTEITA

Väittämä	Täysin samaa mieltä (%)	Osittain samaa mieltä (%)	Osittain eri mieltä (%)	Täysin eri mieltä (%)	Ei osaa sanoa (%)
Sähkölaitteiden käyttöohjeet ovat yleensä selkeät ja ymmärrettävät.	25	53	17	3	2
Suomessa myytävät sähkölaitteet ovat turvallisia.	36	54	8	0	2
Lievästi viallista sähkölaitetta voi käyttää yhtä turvallisesti kuin ehjääkin.	1	1	11	82	4
Lievästi viallista laitetta voi käyttää, jos vika ei haittaa laitteen käyttöä.	1	7	18	68	5
Osaan käyttää uutta sähkölaitetta turvallisesti, vaikka en olisi lukenut sen käyttöohjetta.	8	30	34	24	4
Sähkölaitteet ovat mielestäni vaarallisia.	8	24	27	37	4
Käyttöohjeista saa riittävästi tietoa sähkölaitteiden turvallisesta käytöstä.	38	46	11	2	2
Viallisen sähkölaitteen korjaaminen itse on hauskaa ja mieluista.	2	5	8	80	5
Ymmärrän hyvin sähkölaitteiden toimintaperiaatteita.	14	34	27	19	6
Olen huolissani sähkölaitteiden turvallisuudesta.	12	37	27	19	5
Vioittunutta sähkölaitetta ei kannata viedä maksulliselle korjaajalle, jos sen osaa korjata itsekin.	7	13	19	59	3

SÄHKÖLAITTEIDEN TURVALLISUUTTA KOSKEVIA TOIMINTATAPOJA

Toimenpide	Aina tai usein (%)	Satunnai- sesti (%)	Ei koskaan (%)
Sammuttaa television valmiusvirran virtakytkimestä yön ajaksi	67	18	14
Sammuttaa television valmiusvirran virtakytkimestä kodin jäädessä tyhjilleen	82	14	4
Irrottaa kahvinkeitin pistotulpan seinästä, kun se ei ole käytössä	27	33	40
Jättää pyykinpesukoneen käymään kodin jäädessä tyhjilleen	4	35	61
Käy suihkussa pesukoneen ollessa käynnissä lähellä	8	27	65
Tarkistaa, että sähkölaitteet (esim. kahvinkeitin tai liesi) ovat poissa päältä kodin jäädessä tyhjilleen	89	9	2
Miettii sähkölaitteiden vaaroja käyttäessään niitä	14	68	18
Jättää astianpesukoneen käymään kodin jäädessä tyhjilleen	7	33	60
Jättää ruokaa valmistaessaan lieden tai uunin päälle kodin jäädessä tyhjilleen	5	26	70
Kuivaa pyykkiä saunassa lämmittämällä kiuasta	2	7	91
Käyttää sähkölaitteita, vaikka niiden toiminnasta kertova merkkivalo olisi rikki	3	33	64
Käyttää ulkotiloissa sähkölaitteita, jotka on tarkoitettu ainoastaan sisätiloihin (esim. ulkovalot tai jatkojohdot)	2	18	80
Käyttää liettä apupöytänä keittiössä	2	33	65
Jättää kylpyhuoneessa olevan sähkölaitteen (esim. hiustenkuivaaja) pistotulpan seinään ollessaan kylvyssä tai suihkussa	4	7	89
Käyttää jääkaappia tai pakastinta lämmittämättömässä tilassa (esim. ulkotiloissa)	6	7	88
Lämmittää auton sisätiloja laitteella, jota ei ole tarkoitettu autonlämmittämiseen	3	2	95
Irrottaa autolämmittimen virtajohdon ulkona tai katoksessa olevasta pistorasiasta kun lähtee autolla liikkeelle	68	20	12
Lukee uuden sähkölaitteen käyttöohjeet ennen käyttöä	77	20	3
Paikkaa vioittuneita sähköjohtoja teipillä tai eristysnauhalla	3	24	73